מסורת השס

עין משפט נר מצוה

ומה איתא לא לימא ליה לך לשלוש דמשמע דהודה ט, הכי דלהוכיחו לא היה מצוה להוכיח את עמיתך כתיב (ויקרא יט) ולא גר תוכיח, מיהו לודוי לדבר איסור לא לודוי: **בגנבה** • נעמן בגנבה הוא ולא היו ישראל בבית רמון שהוא משמחוה לשם וגבי קדושת השם כתוב בני ישראל כתיב ואפילו בגנבו בני גת עליה לא נגמרו לקדשו בתוך הכומים אלא בתוך ישראל: **סגלה לבו עינא** • ימוק, מרוב אהבה נטמטם לבו והעלה חולי: **משום פגם משפחה** • האשה שהיו בוזין בדבר: **שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות** • לעמוד בפני האנשים לתת בהם עיניהם וימסרוס להם לביאה: **ולינסבה מינסב** • לתן כתן פרוצות בעריות דכולהו ליעבדן הכי ולינסבן ותין כתן עבירה אלא מעטה: **לא מיבבא דעביר** • ולא ירפא בכך: **מיום שחרב בית המקדש** • כשל הכח מדלתות רבות ותין רוח קמה בתים להיות תחב לאשתו לפיכך נימל טעם ביאה: **וניתן לעוברי עבירה** • שיצר הרע תוקפן ומרבה תאותן: **דכתיב ולחם סתרים יעבר** • ליטבא מעליא נקט כמו כי אם הלחם אשר הוא אוכל (בראשית לט):

הדרן עלך בן סורר ומורה

אלו הן הנשרפין סבא על אמה **ובבה כהן** • בגמרא מפרש לה: **ובה כהן** • לומר וכן בת כהן שזינתה היא בשריפה אבל בועלה לאו בשריפה הוא: **יש בכלל אמה ובבה** • לומר אמה ובתה כתיבי בהדיא דמפרש בגמרא דהאי אמה ובתה הייט חמותו דשריפה כתיבא בה כדכתיב (ויקרא כ) (*כי יקח איש) את אמה ואת אמה זמה היא בתם ישרפו אותו ואתהן: **ויש בכללן** • לומר מייתי ילפינן מולהו הכי בגזירה שוה דכלקמן בבריתא: **כמו** • מלטוסתא דלאו בת אמה דנחייב עליה משום בת אמה דהא אלטה לאו אמה היא: **כמו וכמו כנו** • שהיה לו מלטוסתא: **בת אמה** • בין שהיא בתו בין שהיא מולגתו: **גמ' סבא על אמה שנשא בבבה** • כלומר מכדי מדקתני סיפא יש בכלל וכו' מכלל דהאי אמה ובתה בהכך דכתיבן מייתי ולאו בתמה ובבת אמה קאמר אלא בחמותו דשריפה כתיב בה והא הבא על האשה

אמר דקתני, לאו בתמה הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מבעי ליה למתניה הבא על האשה שנשא בתה דהייט חמותו, הא לא קתני אלא הבא על אמה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ולא הוזכרה אמה לכלן, ומאן ליעבו חמותו ואם אמותו והכי קאמר הבא על אם חמותו או על בתה דהייט חמותו וקתני יש בכלל אמה ובתה כולהו הכך אמה ובתה כתיבי בהדיא: **סניפא לאביי דאמר** • כפירקין (דף טו:) גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: **משמעות דורשין סיפא ביניהן** • ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא כתיבא בהדיא אם חמותו תאמר פליגי, מתניתין מני ר"ע היא: **אלא לרבא דאמר** • בין לרבי ישמעאל בין לרבי עקיבא לא כתיבא, אלא בחמותו שבא עליה לאחר מיתת אמה פליגי, מתניתין מני: **אמר לך רבא תני על אמה שנשא בבבה** • דהייט חמותו דכתיבא בהדיא "איש כי יקח את אמה" דהייט אמה "ואת אמה" דהייט חמותו: **יש בכלל אמה ובבה וכו'** • קתני נמי "חמותו" ומילתא דחמיה היא דהאוא לאו מדרשא אתא וקתני בהדייהו: **לאביי** • דאמר חמותו ואמה כתיבן בהדיא חייבי דאגא בהאי כללא אם חמיו, נקט לגבי ריבמא חמותו ואם חמותו: **מין לי אלא אמה ואמה** • דהייט חמותו: **נאמר כאן** • בשריפה "זמה" היא: **ונאמר** • בחזרת בתה ובת בתה ובת בנה "שלהרה הבא זמה היא": **אף כאן** • לענין שוגם שריפה בתה, ובת בתה, ובת בנה בהאי דינא דהאי קרא: **מנין לעשות זכרים בנקבות** • לקמן מפרש: **מנין לעשות למטה כלמעלה** • לקמן נמי מפרש: **ומה כאן למעלה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה** • לקמן מפרש: **בסדי סדדין אמיין** • הא דביהו לתרוייהו בגזרה שוה דאתיא זמה זמה: **אלא אם חמיו כאם חמותו** • **השתא** אם חמותו אבתי לא קמה לן = עדיין לא העמידה על בוריה בשריפה מן התורה דקא אתי תנא לפוס ריבמא שמעינן ליה דהאי "אשה" דקרא הייט אמה ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה" נפקא ליה אלא ממשמעותא דאמותו: **ואתהן: אם חמיו** • מחזר עליה להדיא לתורת אם חמותו דקאמר זכרים בנקבות הא אבתי לא אמר אם חמותו: **אמר**

ואם איתא לא לימא ליה • לא היה לו להודות לדבר איסור דאיל לך לשלוש ש"מ אין בן גת מטוה על קידוש השם ומשני הא בגנבה הא בפרהסיא נעמן בגנבה הוא דלא היו ישראל בבית רמון וגבי קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר בגנבה נמי יהרג ואל יעבור הני מילי ישראל אבל סתם לא ולשולם לימא לך דבן גת מטוה על קדוש השם כגון פרהסיא ולמסקנא זו לא איפסקא בעיין ולשון מאי הוי עלה משמע דמסקנא דפסיקתא היא וגרלה יותר כספרים דגרסינן ואם איתא לימא ליה הא בגנבה הא בפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיד מדאמר ליה סתם לך לשלוש:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי מינהו חמותו ואם חמותו • הוא מלי למימר בתה ובת בתה דלא הני נקט דכתיב בהו שריפה בהדיא: מגיין

הדרן עלך בן סורר ומורה

ואלו הן הנשרפין: הבא על אשה ובתה, ובת כהן שזנתה. יש בכלל אשה ובתה: בתו, ובת בתו, ובת בנו, ובת אשתו, ובת בתה, ובת בנה, חמותו, ואם חמותו, ואם חמיו: **גמ'** הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ומאן נינהו *חמותו ואם חמותו וקתני "יש בכלל אשה ובתה" מכלל דתרוייהו כתיבי בהדיא והנך מדרשא אתיא הניחא לאביי דאמר *משמעות דורשין איכא בינייהו מתניתין מני רבי עקיבא היא אלא לרבא דאמר *חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו מתניתין מני? אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה ובתה חמותו ואם חמותו ואם חמותו: תני נמי חמיו, אם חמיו תני נמי חמותו, ואם חמותו תני נמי חמיו, ואם חמיו ואם חמותו תני נמי חמותו, מגהני מילי דת"ר איש אשר יקח את אשה ואת אמה אין לי אלא אשה ואמה, בת אשה, ובת בתה, ובת בנה, מנין? נאמר כאן "זמה" ונאמר להלן "זמה" מה להלן "בתה, ובת בתה, ובת בנה" אף כאן "בתה, ובת בתה, ובת בנה" מנין לעשות זכרים בנקבות? נאמר כאן "זמה" ונאמר להלן "זמה" מה להלן זכרים בנקבות אף כאן זכרים בנקבות, מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן "זמה" ונאמר להלן "זמה" מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה, ומה כאן למטה כלמעלה אף להלן למעלה כלמטה אמר מר מנין לעשות זכרים בנקבות מאי "זכרים בנקבות" אילימא בת בנה בת בתה, בהדי הדדי קא אתיא אלא אם חמיו כאם חמותו, השתא אם חמותו לא קמה לן אם חמיו מיהדר עלה?

אמר

ומה איתא לא לימא ליה • לא היה לו להודות לדבר איסור דאיל לך לשלוש ש"מ אין בן גת מטוה על קידוש השם ומשני הא בגנבה הא בפרהסיא נעמן בגנבה הוא דלא היו ישראל בבית רמון וגבי קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר בגנבה נמי יהרג ואל יעבור הני מילי ישראל אבל סתם לא ולשולם לימא לך דבן גת מטוה על קדוש השם כגון פרהסיא ולמסקנא זו לא איפסקא בעיין ולשון מאי הוי עלה משמע דמסקנא דפסיקתא היא וגרלה יותר כספרים דגרסינן ואם איתא לימא ליה הא בגנבה הא בפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיד מדאמר ליה סתם לך לשלוש:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי מינהו חמותו ואם חמותו • הוא מלי למימר בתה ובת בתה דלא הני נקט דכתיב בהו שריפה בהדיא: מגיין

הדרן עלך בן סורר ומורה

אלו הן הנשרפין סבא על אמה **ובבה כהן** • בגמרא מפרש לה: **ובה כהן** • לומר וכן בת כהן שזינתה היא בשריפה אבל בועלה לאו בשריפה הוא: **יש בכלל אמה ובבה** • לומר אמה ובתה כתיבי בהדיא דמפרש בגמרא דהאי אמה ובתה הייט חמותו דשריפה כתיבא בה כדכתיב (ויקרא כ) (*כי יקח איש) את אמה ואת אמה זמה היא בתם ישרפו אותו ואתהן: **ויש בכללן** • לומר מייתי ילפינן מולהו הכך בגזירה שוה כדלקמן בבריתא: **כמו** • מלטוסתא דלאו בת אמה דנחייב עליה משום בת אמה דהא אלטה לאו אמה היא: **כמו וכמו כנו** • שהיה לו מלטוסתא: **בת אמה** • בין שהיא בתו בין שהיא מולגתו: **גמ' סבא על אמה שנשא בבבה** • כלומר מכדי מדקתני סיפא יש בכלל וכו' מכלל דהאי אמה ובתה בהכך דכתיבן מייתי ולאו בתמה ובבת אמה קאמר אלא בחמותו דשריפה כתיב בה והא הבא על האשה

דקתני, לאו בתמה הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מבעי ליה למתניה הבא על האשה שנשא בתה דהייט חמותו, הא לא קתני אלא הבא על אמה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ולא הוזכרה אמה לכלן, ומאן ליעבו חמותו ואם חמותו והכי קאמר הבא על אם חמותו או על בתה דהייט חמותו וקתני יש בכלל אמה ובתה כולהו הכך אמה ובתה כתיבי בהדיא: **סניפא לאביי דאמר** • כפירקין (דף טו:) גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: **משמעות דורשין סיפא ביניהן** • ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא כתיבא בהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: **אלא לרבא דאמר** • בין לרבי ישמעאל בין לרבי עקיבא לא כתיבא, אלא בחמותו שבא עליה לאחר מיתת אמה פליגי, מתניתין מני: **אמר לך רבא תני על אמה שנשא בבבה** • דהייט חמותו דכתיבא בהדיא "איש כי יקח את אמה" דהייט אמה "ואת אמה" דהייט חמותו: **יש בכלל אמה ובבה וכו'** • קתני נמי "חמותו" ומילתא דחמיה היא דהאוא לאו מדרשא אתא וקתני בהדייהו: **לאביי** • דאמר חמותו ואמה כתיבן בהדיא חייבי דאגא בהאי כללא אם חמיו, נקט לגבי ריבמא חמותו ואם חמותו: **מין לי אלא אמה ואמה** • דהייט חמותו: **נאמר כאן** • בשריפה "זמה" היא: **ונאמר** • בחזרת בתה ובת בתה ובת בנה "שלהרה הבא זמה היא": **אף כאן** • לענין שוגם שריפה בתה, ובת בתה, ובת בנה בהאי דינא דהאי קרא: **מנין לעשות זכרים בנקבות** • לקמן מפרש: **מנין לעשות למטה כלמעלה** • לקמן נמי מפרש: **ומה כאן למעלה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה** • לקמן מפרש: **בסדי סדדין אמיין** • הא דביהו לתרוייהו בגזרה שוה דאתיא זמה זמה: **אלא אם חמיו כאם חמותו** • **השתא** אם חמותו אבתי לא קמה לן = עדיין לא העמידה על בוריה בשריפה מן התורה דקא אתי תנא לפוס ריבמא שמעינן ליה דהאי "אשה" דקרא הייט אמה ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה" נפקא ליה אלא ממשמעותא דאמותו: **ואתהן: אם חמיו** • מחזר עליה להדיא לתורת אם חמותו דקאמר זכרים בנקבות הא אבתי לא אמר אם חמותו: **אמר**

אמר לך לשלוש ש"מ אין בן גת מטוה על קידוש השם ומשני הא בגנבה הא בפרהסיא נעמן בגנבה הוא דלא היו ישראל בבית רמון וגבי קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר בגנבה נמי יהרג ואל יעבור הני מילי ישראל אבל סתם לא ולשולם לימא לך דבן גת מטוה על קדוש השם כגון פרהסיא ולמסקנא זו לא איפסקא בעיין ולשון מאי הוי עלה משמע דמסקנא דפסיקתא היא וגרלה יותר כספרים דגרסינן ואם איתא לימא ליה הא בגנבה הא בפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיד מדאמר ליה סתם לך לשלוש:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי מינהו חמותו ואם חמותו • הוא מלי למימר בתה ובת בתה דלא הני נקט דכתיב בהו שריפה בהדיא: מגיין

סב א ב ג מיי' פ"ה מהלכות יסודי התורה הלכה ט ופיין כנ"י יד סימן קנ: א ד מיי' פ"ה מהלכות אסורי ביאה הלכה ה וסמ"ו מהלכות סנהדרין הלכה יא סמג עשין קיב:

נוסחא

מאיר נגמן אחד איני באאר אאמרים ומילא לבו גינבא ואמרים תקלו לאמור על שדי ה' בגיאות

מבנה

△ ע' בזה הרגאים דנקאו אותו אוש. יש לב-ן טבל אותם מדרגות נדמה על ידי הבמאים

[ע' תוספות ריש יב. ד"ה אמו]

[נדרים לא:]

ולינסבה מינסב • דלמר חמותו ואמה כתיבן בהדיא חייבי דאגא בהאי כללא אם חמיו, נקט לגבי ריבמא חמותו ואם חמותו: **אלא אם חמיו כאם חמותו** • דהייט חמותו: **נאמר כאן** • בשריפה "זמה" היא: **ונאמר** • בחזרת בתה ובת בתה ובת בנה "שלהרה הבא זמה היא": **אף כאן** • לענין שוגם שריפה בתה, ובת בתה, ובת בנה בהאי דינא דהאי קרא: **מנין לעשות זכרים בנקבות** • לקמן מפרש: **מנין לעשות למטה כלמעלה** • לקמן נמי מפרש: **ומה כאן למעלה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה** • לקמן מפרש: **בסדי סדדין אמיין** • הא דביהו לתרוייהו בגזרה שוה דאתיא זמה זמה: **אלא אם חמיו כאם חמותו** • **השתא** אם חמותו אבתי לא קמה לן = עדיין לא העמידה על בוריה בשריפה מן התורה דקא אתי תנא לפוס ריבמא שמעינן ליה דהאי "אשה" דקרא הייט אמה ואפי' למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאת אשה ואמה" נפקא ליה אלא ממשמעותא דאמותו: **ואתהן: אם חמיו** • מחזר עליה להדיא לתורת אם חמותו דקאמר זכרים בנקבות הא אבתי לא אמר אם חמותו: **אמר**

נוסחא

מקורות לחיות טריפה על הבא על חמותו ואינו מבנה

△ טלבות בבירור הדבר דקתני "מנין לעשות זכרים בנקבות"

נוסחא/מבנה

△ ע' בזה הרגאים דנקאו אותו אוש. יש לב-ן טבל אותם מדרגות נדמה על ידי הבמאים

[ילקוט ליג חמותו וכו']

[נקמן שו:]

[שם]

[ע"ל ואם אמר יקח]

[ויקרא כ:יג]

[ע"ל ואם אמר יקח]

[ע"ל ואם אמר יקח]

[ע"ל ואם אמר יקח